

interview

Jack Pisters

Van Anouk

Willen we opsommen wat Jack Pisters allemaal doet, zal doen en heeft gedaan, dan hebben we een hele editie van Gitarist nodig. Dus even in het kort: gitarist, producer, docent, programmeur, coach, componist, organisator, pedagoog, verzamelaar van vintage apparatuur en initiator van muzikaal netwerk Music Matrix.

tekst Mike Cachola foto's Mark van Schaick

tot Guitar Heaven

Zelf zegt Pisters: "Ik zie mezelf als gitarist; een gitarist die programmeert en hopelijk mensen enthousiast maakt. Als je iets wilt, zul je dat toch zelf moeten organiseren, of het nou de perfecte oefenruimte is of een mooi festival als Guitar Heaven. Zelf spelen en muziek maken blijft het allerleukst, al valt lesgeven daar voor mij ook onder. Op mijn zestiende had ik al mijn eigen gitaarschool. Ik kon aardig spelen en dacht: ik kan wel bij de supermarkt gaan werken, maar dat staat dan zo los van mijn passie. Dus zodra het mijn bandje goed ging, ben ik gaan lesgeven en dat heb ik tot nu volgehouden."

Welk bandje was dat destijds?

"Avalon. Dat was midden jaren tachtig, zeg maar van de laatste paar jaar middelbare school tot halverwege het conservatorium. We speelden symfonische rock – het was het begin van de dubbele metalsolo's – en we draaiden goed. (De albums van Avalon worden tegenwoordig voor veel geld verhandeld via eBay, met name in de VS – MC.) Dat betekende 's nachts in Duitsland spelen met een snelle gitaar met punten en dan 's ochtends vroeg weer in de collegebanken met een dikke jazzbak met .013-snaren. Ik werd toegelaten op het conservatorium, niet omdat ik zo veel van jazz wist, maar omdat ik tijdens de toelating vroeg of de gitaar iets harder mocht terwijl ik het thema van *Donna Lee* speelde. Ze dachten: als hij dát kan, dan zal hij de rest van de opleiding ook wel aankunnen."

Je bent in 1991 afgestudeerd als docent; was dat het einde van je bandleven?

"Nee, hoor. Ik ben na zes jaar jazzstudie wel weer terug de rock ingegaan want daar lag toch mijn hart. Ondertussen gaf ik al twee jaar methodiekles in Hilversum en had ik een eigen popopleiding opgezet in het Korenhuis in Den Haag. Midden jaren negentig speelde ik in Solyent Green, een rockband met zang en moderne toetsen waar ik erg trots op ben omdat het een soort dancerock *avant la lettre* was. Ons album kwam in 1997 uit. Dat heb ik een jaar of zes gedaan. Ik ben gaan produceren en heb veel filmmuziek ingespeeld, onder andere voor Lek en All Stars."

"In 2000 ben ik terechtgekomen bij Keith Caputo, een Amerikaanse zanger waarmee we snel internationaal zijn gaan toeren. Rock Am Ring, Roskilde en dat soort dingen; in Duitsland was hij erg groot. We hadden bijvoorbeeld Coldplay in het voorprogramma! Als gitarist was dat heerlijk, want hij hield van Pink Floyd en Led Zeppelin en dat was voor mij thuishoeren. Keith ging in 2001 tijdelijk terug naar New York en in die periode heb ik met René van Barneveld in de band van Anouk gespeeld. Daarna weer verder met Keith en dat was wel druk want ik werkte al vanaf 1991 aan het conservatorium en heb in 2003 daar een eigen afdeling kunnen opzetten."

Nooit gedacht wanneer een roadie je 's nachts vanuit Zuid-Duitsland weer naar Nederland reed: nu moet ik maar eens kiezen tussen het podium of de lesruimte?

"Wel gedacht, maar het is me gewoon niet gelukt omdat ik het allebei leuk vind. Wat meespeelde was dat er niet veel op onderwijsgebied was, zeker niet onderwijs van iemand die rockgitaar speelt en dat ook over kon brengen. Met alle respect voor het conservatorium in Den Haag: ik heb altijd een school willen hebben waar ik zélf naar toe had willen gaan. Een school waar ik de muziek kon leren die ik leuk vond."

Sportwagen

Er zijn nu popopleidingen op MBO-, HBO- en conservatoriumniveau. Waardoor onderscheidt jouw lesmethode zich?

"Ik heb een systeem ontwikkeld dat je in staat stelt studenten te volgen op vijf aspecten. Het systeem heet A-MACK en staat voor: A = Attitude, M = Motorische vaardigheden, A = Auditieve vaardigheden, C = Creatieve vaardigheden en K = Kennisvaardigheden."

"We vinden het op het conservatorium belangrijk dat een leerling zelf dóór kan vragen zodat hij verbanden kan leggen tussen die vijf verschillende aspecten. Je hoeft een goede metalgitarist niet in een songwriter te veranderen, maar hij moet wel verstand van songs hebben, hij moet weten wat hij moet spelen op elk gegeven moment. Elke student weet waar hij aan moet werken binnen die vijf categorieën. Misschien blijft zijn sound achter, moet hij iets doen aan zijn presentatie, of heeft hij te weinig variatie in zijn spel. We volgen per student de vorderingen aan de hand van die vijf categorieën met als doel dat er een duidelijk plan uitkomt. Zo kan hij zelf uitvogelen waar hij aan moet werken. Een systeem is goed als het helder, constructief en opbouwend is."

En liefst toegespitst op de persoon?

"Ja, maatonderwijs omdat die studenten hebt die muziek schrijven en willen leren hoe ze dat kunnen uitvoeren, en studenten die alles willen kunnen spelen en vandaaruit gaan schrijven. Die leren op een andere manier. Is iemand al virtuoos en stop je er steeds meer virtuositeit in, dan komt hij steeds verder van het liedje te staan. Ik houd die balans in de gaten."

"Een gedeeld probleem ligt in de hoeveelheid informatie op internet. Je kunt je een slag in de rondte oefenen, maar ik merk dat studenten willen leren wat ze met al die techniek en informatie kunnen. Vergelijk het met een sportwagen bouwen maar niet weten waar je naartoe wilt of hoe je daar moet komen. Ik vind het belangrijk dat het poponderwijs erin faciliteert om zo slim mogelijk ideeën uit te voeren. Daarvoor bestudeer je hoe andere mensen dat hebben opgelost, maar je moet ook leren hoe je tot je eigen oplossingen komt."

Zie je gemeenschappelijke zwakke plekken?

In Pisters' droomkantoor ruikt het naar oude gitaren en amps, van modellen uit de fifties tot aan een highgain Bogner

"Een goed geluid is niet makkelijker geworden, juist omdat je zoveel keuzes hebt. Verder is ritme voor de meeste studenten een onontwikkeld gebied."

Ideale balans

Is er voor jou een ideale balans tussen anderen naspelen en zelf met iets komen?

"Die balans ligt voor iedereen anders. Het is voor iedereen belangrijk om een mix te maken

>>

Popschool

Music Matrix in Amsterdam is een muzikaal netwerk met oefenruimtecomplex MuzyQ als thuisbasis. Uniek is dat de oefenruimtes zijn ingericht per stijl met de bijbehorende apparatuur. Als je classic rock speelt heb je namelijk behoefte aan andere versterkers dan wanneer je jazz-funk speelt, of indiepop. Daarbij kun je als individuele muzikant of band begeleid worden in het vinden van je perfecte, eigen sound. Schroom niet, want ook bekende bands komen naar Jack Pisters voor geluidsadvies (o.a. Anouk). Pisters had direct of indirect te maken met maar liefst 22 bands die optraden tijdens Noorderslag 2014. Ook de Dutch School of Popular Music ('school voor het actief schrijven en spelen van popmuziek') is onderdeel van Music Matrix. Meer info op www.musicmatrix.net en www.dsopm.nl

"Altijd een JS-200 willen hebben sinds ik Elvis er mee gezien had!" Op de achtergrond de Hubtower, waarmee acht personen muziek kunnen maken. Old school-instrumenten worden naadloos geïntegreerd met iPads, drum pads en Ableton-opties"

>> van zelf verzinnen en dingen naspelen. Ik heb een aantal leerlingen die heel goed anderen kunnen naspelen en als ze dan zelf iets moeten maken is het kwaliteitsverschil te groot. De sportwagen staat klaar en voor hun gevoel moeten ze met de bus. Daarom is het belangrijk dat je met 7 of 8 jaar al begint met zelf iets te maken, al is het maar een eigen tekst, of een eigen ritme. Zelfs als je alleen maar in een coverband wilt spelen, geeft het kunnen maken van iets eigens je meerwaarde als muzikant. Een ideale balans? Dat vind ik zelf nog lastig; daar kun je een leven lang mee worstelen.

"Als je zelf iets maakt gelden andere normen, terwijl je als je John Coltrane wilt kopiëren het altijd tegen hem zult afleggen. Het is sowieso moeilijk om een concept van iemand anders op een natuurlijke manier toe te passen in je eigen muziek. Gek genoeg lukte mij dat vooral als ik – zonder gitaar – solo's van anderen ging uitschrijven omdat ik dan los kwam te staan van mijn eigen spel."

Maak jij je zorgen om het beroepsspectief van de mensen die je opleidt?

"Ik vind dat een grote verantwoordelijkheid en wij hebben het er vaak over. De uitkomst is tot nu toe redelijk positief en dat komt omdat we mensen breed opleiden. Goed spelen, zelf schrijven zodat je wat auteursrechten opstrijkt, goed organiseren, zakelijk opereren; dat maakt het tegelijkertijd tot een zware opleiding waar niet iedereen zin in heeft. Alleen spelen of alleen lesgeven is een te smalle basis. We leren mensen op verschillende manieren hun talenten te exploiteren en in te zetten zodat ze daarmee hun leven lang muziek kunnen maken, in de breedste zin van het woord."

www.jackpisters.nl

"Deze 64'er Strat is mijn belangrijkste gitaar van de afgelopen twintig jaar. Alle gigs met Soy lent Green, Keith Caputo, Anouk en SCAR en voor tientallen soundtracks, was dit mijn nummer 1"

Jack Pisters als vintage verzamelaar

"Op één of twee instrumenten na heb ik alles bewaard wat ik in mijn leven heb gekocht; alle gitaren, pedalen en versterkers. Ik gebruik die spullen als referentiepunt op het conservatorium."

"Of ouder écht beter is? Dat ligt aan wat je zoekt. Qua materiaal, constructie en sound zijn Fenders uit de periode 1961–1964 onverslaanbaar, maar als je als Marilyn Manson wilt klinken, heb je er weinig aan. Ik heb veel gitaren uit de jaren zeventig in handen gehad waaraan veel mis was, en toch heb ik *Nobody's Wife* op Pinkpop gespeeld op een Strat uit 1978, een waanzinnig goed ding. Als je nu een mooie Fender Custom Shop Strat koopt en je speelt er veertig jaar heel mooi op, dan eindig je ook met een uniek instrument. Er zijn nu bouwers van versterkers en effectpedalen die waanzinnige dingen maken. De mooiste versterker die ik ooit heb gehoord? Ik ben een Marshall-fan, vooral van de tops uit de jaren tachtig, die zijn lekker brutaal. Maar de allermooiste is een Fender Bassman uit 1959."